

XV Ca 1095/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, XV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Michał Wysocki

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2016 r. w Poznaniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółka Akcyjna spółka komandytowa z siedzibą w B.**

przeciwko **I. B.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim

z dnia 21 kwietnia 2016 r.

sygn. akt I C 727/14

uchyla w całości zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

SSO Michał Wysocki

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2016 r. (sygn. I C 727/14) Sąd Rejonowy w Grodzisku Wielkopolskim w sprawie z powództwa (...) Spółka Akcyjna Sp. K. (poprzednio Firma Handlowa (...), (...) spółka jawna) przeciwko I. B. o zapłatę, zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 2.711,00 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 10 maja 2014 r., z tym że od dnia 1 stycznia 2016 r. z ustawowymi odsetkami za opóźnienie do dnia zapłaty (pkt 1), zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 100 zł tytułem zwrotu kosztów sądowych (pkt 2) i zasądził od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Grodzisku Wielkopolskim na rzecz B. B. kwotę 738 zł (600 zł + VAT), tytułem pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu (pkt 3).

Wydając powyższe rozstrzygnięcie Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka, będąca następcą prawnym Firmy Handlowej (...), R. J. sp. j. prowadzi działalność gospodarczą, w zakresie między innymi handlu detalicznego wyrobami medycznymi. Przed powstaniem spółki sprzedażą detaliczną zajmował się R. J., (...). W dniu 14 września 2014 r. Departament Informacji o Wyrobach Medycznych na podstawie wniosku z dnia 15 marca 2011 r. wpisał do bazy danych rejestru wyrobów medycznych i podmiotów odpowiedzialnych za ich wprowadzenie do obrotu i używania prowadzonego na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o wyrobach

medycznych (Dz. U. Nr 93, poz. 896 ze zm.) dane wyrobów przeniesione: wyroby rehabilitacyjne z dzianin wełnianych – wytwórca (...) R. J..

W dniu 10 grudnia 2013 r. pozwana uczestnicząc w pokazie zorganizowanym przez powoda w C., po reprezentacji wyrobów wełnianych i po udzieleniu informacji o właściwościach zdrowotnych wełny zawarła z powódką umowę sprzedaży. Umowa ta opiewała na łączną kwotę 1.994 zł, na którą składały się 1 szt. 40 x 40 (...) za kwotę 1 zł, 1 szt. 45 x 65 (...) (...) za kwotę 400 zł, 1 szt. 90 x 200 (...) za kwotę 1.590 zł, zestaw garnków za kwotę 1 zł oraz 2 szt. 20 x 30 zagłówka z satyną za kwotę 2 zł. Pierwsze 4 pozycje są wyrobami rehabilitacyjnymi z dzianin wełnianych. Wyroby zakupione przez pozwaną figurują wśród asortymentu wpisanego do Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych. Całość zakupionego towaru pozwana odebrała w dniu prezentacji. Strony ustaliły, że płatność rozłożona zostanie na 24 raty w wysokości po 112,99 zł każda, wobec czego powódka wystawiła pozwanej fakturę Vat na łączną kwotę 2.711,76 zł, odpowiadającej faktycznej kwocie do zapłaty, wynikającej z przeliczenia ilości rat przez kwotę raty. Różnica pomiędzy wskazaną w umowie kwotą, tj. 1.944,00 zł a kwotą wskazaną w fakturze wynika z kosztów odroczenia płatności, na którą składają się odsetki za cały okres spłaty wszystkich rat. Pozwana miała uiszczać każdą ratę na rachunek bankowy powódki. Pomimo zawarcia w umowie postanowienia o możliwości odstąpienia od umowy w terminie dziesięciu dni od dnia jej zawarcia pozwana tego nie uczyniła.

Powódka wysłała pozwanej wezwania do uregulowania płatności za zakupione przedmioty. Pozwana nie reagowała na korespondencję powoda, ani nie uregulowała zaległych płatności. Pismem z dnia 9 maja 2014 r. powódka wypowiedziała pozwanej warunki umowy sprzedaży, wzywając jednocześnie pozwaną do zapłaty kwoty 2.711,76 zł wraz z odsetkami. Pozwana nie kwestionowała zasadności wystawienia przez powódkę przedmiotowej faktury. Także nie ustosunkowała się do doręzonego wezwania do zapłaty i wypowiedzenia warunków umowy. Pismem z dnia 20 października 2014 r. pozwana oświadczyła powódce iż uchyła się od skutków prawnych oświadczenia woli złożonego pod wpływem błędu, jednakże przy zawieraniu umowy nie była w błędzie co do jej przedmiotu. Pozwana uczestnicząc w prezentacji zakupionych produktów, była świadoma właściwości i cen towarów.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Rejonowy dokonał następujących rozważań prawnych:

Zdaniem Sądu I instancji spór dotyczył oceny czy oświadczenie pozwanej o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli, w postaci zawarcia umowy z dnia 10 grudnia 2013 r. było prawnie skuteczne. W ocenie Sądu Rejonowego w sprawie nie wystąpiły obligatoryjne elementy, definiujące złożenie oświadczenia woli pod wpływem błędu w myśl art. 84 kc, na co powoływała się pozwana. Błąd jeśli istniał nie dotyczył oświadczenia woli i nie był błędem istotnym. Pozwana zarzucała powódce, iż sprzedane wyroby nie posiadają właściwości leczniczych, o których istnieniu powódka przy zawieraniu umowy zapewniała. Produkty te zdaniem pozwanej nie przynosiły także ulgi w stanach zwyrodnieniowych, a także że została wprowadzona w błąd co do ceny produktów. W ocenie Sądu I instancji pozwana nie wykazała w żaden sposób swoich twierdzeń, dlatego należało przyjąć, że rozumiała znaczenie podpisywanej umowy, jej treść, skutki i konsekwencje. W szczególności pozwana nie mogła powoływać się na wprowadzenie w błąd co do ceny produktów, skoro w umowie sprzedaży zostało wskazane, iż zobowiązuje się do zapłacenia 24 rat, a każda w wysokości 112,99 zł. Także zdaniem Sądu Rejonowego nie można uznawać za podstawę żądania pozwanej art.86 kc, bowiem z materiału dowodowego nie wynika, aby celem powódki było umyślne działanie kierowane na wywołanie niezgodnego z prawdą obrazu rzeczywistości u pozwanej, co spowodowałoby złożenie oświadczenia woli przez pozwaną w postaci zawarcia umowy z dnia 10 grudnia 2013 r. Dla rozstrzygnięcia sprawy nie miała też znaczenia zmiana formy prawnej powódki, bowiem w jej wyniku nie nastąpiła zmiana zakresu prowadzonej działalności, a jak uznał Sąd Rejonowy dokument z dnia 14 września 2011 r. wystawiony przez Urząd Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, został wbrew twierdzeniom pozwanej wydany w oparciu o obowiązujące przepisy.

Uwzględniając powyższe rozważania prawne Sąd Rejonowy doszedł do przekonania, że pozwana nie spełniła ciążącego na niej obowiązku, wynikającego z art. 535 kc, a polegającego na zapłacie ceny za rzeczy jej przez powódkę sprzedane. Dlatego Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 kpc. Pozwana w całości przegrała sprawę, wobec czego zasądzono na rzecz powódki kwotę 100 zł, na którą składała się opłata od pozwu.

W toku postępowania dla pozwanej ustanowiono radcę prawnego z urzędu dlatego zasądzono od Skarbu Państwa koszty zastępstwa procesowego w kwocie 600 zł, powiększonej o stawkę podatku Vat. Podstawą rozstrzygnięcia był § 15 w zw. z § 2 i § 6 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r. poz. 490 ze zm).

Apelację od powyższego wyroku wniosła pozwana, reprezentowana przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, który zaskarżył go w punkcie 1 i 2.

Sądowi I instancji pozwana zarzuciła:

a) nierozpoznanie istoty sprawy poprzez pominięcie zarzutu pozwanej stosowania przez powódkę wyzysku i żądania pozwanej zmniejszenia swojego świadczenia w oparciu o art. 388 kc,

b) nie wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych, istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy wskutek naruszenia art. 217 kpc i art. 233 kpc poprzez uwzględnienie jako wiarygodnych dowodów z dokumentów w postaci kopii pism kierowanych przez powódkę do pozwanej, pomimo kwestionowania ich przez pozwaną i nie wykazania przez powódkę, że pisma te doręczone zostały pozwanej, a w konsekwencji przyjęcie, pomimo braku dowodów na tę okoliczności wymagalności całego roszczenia.

Wobec powyższego skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania oraz o rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Podzielić należało stanowisko pozwanej, że Sąd I instancji nie rozpoznał żądania pozwanej zmniejszenia świadczenia na podstawie art. 388 kc (a takie uprawnienie może zostać wykonywane zarówno przez wytoczenie powództwa jak i przez podniesienie zarzutu – Kodeks cywilny pod redakcją Jerzego Ciszewskiego LexisNexis Warszawa 2014, str.656). Omyłka ta może wynikać z faktu nie wszycia do akt sprawy pisma pełnomocnika pozwanej z dnia 26 października 2015 r., w którym żądanie to zostało zgłoszone. Pismo to zostało dołączone luzem do akt wraz z odpisami innych pism. Inna sprawa, że żądanie zmniejszenia świadczenia pozwanej pojawiło się też w ustnym wystąpieniu pełnomocnika pozwanej na rozprawie w dniu 3 listopada 2013r. (k.81v). Do tegoż pisma zostały dołączone wydruki ze strony internetowej www.merino-polska.pl, do których Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku w żaden sposób się nie ustosunkował. Oznacza to, że zasadnie skarżąca zarzuciła Sądowi I instancji nierozpoznanie istoty sprawy. Zgodnie z treścią przez pojęcie „nierozpoznania istoty sprawy” należy rozumieć też zaniechanie zbadania materialnoprawnych zarzutów strony pozwanej (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2016 r. w sprawie II Cz 114/15, LEX nr 2025776). Już tylko ta okoliczność przesądza o konieczności uwzględnienia apelacji i uchylenia zaskarżonego wyroku. Prócz tego trudno nie wytknąć Sądowi Rejonowemu, że w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku bezkrytycznie uznał, że miało miejsce wypowiedzenie warunków umowy sprzedaży i wcześniejsze monity (k.9 – 11) pomimo tego, że strona pozwana kwestionowała brak dowodu doręczenia tych pism (pismo z dnia 26 października 2015r.) i uzasadnienie wyroku wadliwie przyjmuje, że dokumenty nie były kwestionowane w toku postępowania.

Uwzględniając powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 505¹²§1 kpc uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Grodzisku Wielkopolskim do ponownego rozpoznania. Uchyleniu podlegał cały wyrok gdyż orzeczenie o kosztach procesu jest ściśle związane z wynikiem procesu i o tym kto ponosić będzie

koszty związane z udziałem pełnomocnika z urzędu zadecyduje ostateczny wynik sprawy. W trakcie ponownego rozpoznania sprawy Sąd Rejonowy będzie musiał ustosunkować się do żądania zmniejszenia świadczenia na podstawie art.388 kc i omówić wiarygodność dowodów zebranych w sprawie, przy uwzględnieniu, że strona pozwana część z nich kwestionowała.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art.108§2kpc.

SSO Michał Wysocki